

รายงานสรุปผลการประชุมเผยแพร่แนวทางการจัดทำและพิจารณารายงาน EIA ประจำปี 2566 และเสวนาวิชาการ เพื่อการพัฒนา EIA

วันที่ 28 - 29 สิงหาคม 2566
ณ โรงแรมเชลท์แลนด์ รีสอร์ท แอนด์ สปา
จังหวัดชลบุรี

จัดทำโดย

กลุ่มงานพัฒนาแนวทางการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม
กองประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม
สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

คำนำ

กองประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ซึ่งได้ดำเนินการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561 จึงได้กำหนดการดำเนินงาน ได้แก่ การจัดทำแนวทางการจัดทำรายงาน EIA/EHIA การจัดทำแนวทางการพิจารณารายงาน EIA/EHIA ของคณะกรรมการผู้ชำนาญการฯ การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและพัฒนาศักยภาพบุคลากร สำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และการสื่อสารข้อมูลองค์กร เพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นต่อกระบวนการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 กองประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ได้จัดทำแนวทางที่เกี่ยวข้องกับ EIA จำนวน 2 ฉบับ ดังนี้ 1) การจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการพัฒนาแหล่งน้ำ 2) การพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม สำหรับคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจสังคม เพื่อให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม มีกรอบแนวทางในการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ที่มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ และเป็นมาตรฐานเดียวกันซึ่งส่งผลให้เกิดความเชื่อมั่นกับประชาชน รวมทั้งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ที่มีมาตรฐาน มีคุณภาพ และสามารถกำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการที่มีประสิทธิภาพและสามารถปฏิบัติได้จริง มีขั้นตอนการจัดทำ ประกอบด้วย การรวบรวมข้อมูล การจัดประชุมภายในหน่วยงาน การจัดทำร่างแนวทางการรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแนวทางฯ ทั้งสองฉบับได้รับความเห็นชอบจากผู้บริหาร สผ. และ คชก. และจัดการประชุมเพื่อ “เผยแพร่แนวทางการจัดทำและพิจารณารายงาน EIA ประจำปี 2566 และเสวนาวิชาการ เพื่อการพัฒนา EIA” เมื่อวันที่ 28 - 29 สิงหาคม 2566 ขึ้น

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) ได้จัดทำสรุปผลการประชุมเผยแพร่แนวทางการจัดทำและพิจารณารายงาน EIA ประจำปี 2566 และเสวนาวิชาการ เพื่อการพัฒนา EIA ซึ่งจัดขึ้นเมื่อวันที่ 28 - 29 สิงหาคม 2566 และจะนำข้อเสนอแนะต่างๆ จากการประชุมครั้งนี้ไปดำเนินการเพื่อปรับปรุงแก้ไขปัญหาต่อไป และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผลจากการประชุมครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม สผ. ขอขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมทุกท่าน ทั้ง คชก. เจ้าหน้าที่ สผ. ผู้แทนเจ้าของโครงการ ผู้แทนหน่วยงาน และผู้แทนผู้จัดทำรายงานฯ ที่ได้ให้ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาประสิทธิภาพของกระบวนการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม เพื่อส่งเสริมให้การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมมีประสิทธิภาพ มีความน่าเชื่อถือ และได้รับการยอมรับจากทุกภาคส่วนต่อไป

กลุ่มงานพัฒนาแนวทางการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

กองประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

ผู้จัดทำ

กันยายน 2566

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
หลักการและเหตุผล	1
วัตถุประสงค์	2
ผู้เข้าร่วมการประชุม	2
วัน และสถานที่ประชุม	2
หน่วยงานรับผิดชอบ	2
สรุปสาระสำคัญของการประชุมเผยแพร่แนวทางการจัดทำและพิจารณา รายงาน EIA ประจำปี 2566 และเสวนาวิชาการ เพื่อการพัฒนา EIA	2
- การประชุมเผยแพร่แนวทางการจัดทำและพิจารณารายงาน EIA ประจำปี 2566	2
- การเสวนาวิชาการ เพื่อการพัฒนา EIA	13

รายงานสรุปผลการประชุมเผยแพร่แนวทางการจัดทำและพิจารณารายงาน EIA ประจำปี 2566

และเสวนาวิชาการ เพื่อการพัฒนา EIA

วันที่ 28 - 29 สิงหาคม 2566

ณ โรงแรมเฮลท์แลนด์ รีสอร์ท แอนด์ สปา จังหวัดชลบุรี

1. หลักการและเหตุผล

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมซึ่งได้ดำเนินการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561 และการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศในการปฏิรูประบบการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) จึงได้กำหนดให้การดำเนินงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการพิจารณา EIA ประกอบด้วย การจัดทำแนวทางการจัดทำและการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม EIA/EHIA การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและพัฒนาศักยภาพบุคลากร สำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และการสื่อสารข้อมูลองค์กร เพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นต่อกระบวนการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 กองประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ได้ดำเนินการจัดทำแนวทางที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม จำนวน 2 ฉบับ ดังนี้

1) แนวทางการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการพัฒนาแหล่งน้ำ

2) แนวทางการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม สำหรับคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (คชก.) ด้านเศรษฐกิจสังคม เพื่อให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม มีกรอบแนวทางในการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ที่มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ และเป็นมาตรฐานเดียวกันซึ่งส่งผลให้เกิดความเชื่อมั่นกับประชาชน รวมทั้งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมให้มีมาตรฐาน มีคุณภาพ และสามารถกำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการที่มีประสิทธิภาพ และสามารถปฏิบัติได้จริง

ทั้งนี้ เพื่อให้การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับรูปแบบและทิศทางการพัฒนาโครงการประเภทต่างๆ และสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชน และหน่วยงานทุกภาคส่วน สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงได้กำหนดจัดการประชุม “เผยแพร่แนวทางการจัดทำและพิจารณารายงาน EIA ประจำปี 2566 และเสวนาวิชาการ เพื่อการพัฒนา EIA” ขึ้น

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อเผยแพร่แนวทางการจัดทำและพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ รวมถึงสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ภาคประชาชน และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในกระบวนการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม
2. เพื่อแลกเปลี่ยนปัญหา อุปสรรค และหาแนวทางแก้ไขให้สามารถนำไปปรับใช้ในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ การดำเนินงานด้านการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมได้รับการยอมรับ และเพิ่มความเชื่อมั่นให้กับประชาชน

3. ผู้เข้าร่วมการประชุม

ผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน 300 คน (เข้าร่วม ณ โรงแรม จำนวน 150 คน และผ่านทางระบบออนไลน์ จำนวน 150 คน) โดยมีกลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย ผู้รับใบอนุญาตเป็นผู้จัดทำรายงานฯ เจ้าของโครงการ คณะกรรมการผู้ชำนาญการฯ หน่วยงานอนุญาต หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเจ้าหน้าที่ สผ.

4. วัน และสถานที่ประชุม

วันที่ 28 - 29 สิงหาคม 2566 ณ โรงแรมเฮลท์แลนด์ รีสอร์ท แอนด์ สปา จังหวัดชลบุรี และผ่านทางระบบออนไลน์

5. หน่วยงานรับผิดชอบ

กลุ่มงานพัฒนาแนวทางการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม กองประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

6. สรุปสาระสำคัญของการประชุมเผยแพร่แนวทางการจัดทำและพิจารณารายงาน EIA ประจำปี 2566 และการเสวนาวิชาการ เพื่อการพัฒนา EIA

6.1 การประชุมเผยแพร่แนวทางการจัดทำและพิจารณารายงาน EIA ประจำปี 2566

นางอินทิรา เอี่ยมฉัตร รองเลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานในการเปิดการประชุมเผยแพร่แนวทางการจัดทำและพิจารณารายงาน EIA ประจำปี 2566 ซึ่งประกอบด้วยแนวทางการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการพัฒนาแหล่งน้ำ และแนวทางการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม สำหรับคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (คชก.) ด้านเศรษฐกิจสังคม โดยมีนางสาวรุ่งอรุณ ญาติบรรทุง ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านระบบประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม รายงานที่มาของการประชุม ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

6.1.1 ที่มาและผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของการจัดทำแนวทางการจัดทำและพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดย นางสาวรุ่งอรุณ ญาติบรรทุง ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านระบบประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

กองประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) ดำเนินงานการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) ภายใต้ พ.ร.บ. ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง และการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศในการปฏิรูประบบการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณา EIA ดังนี้

1. การพิจารณา EIA และการให้ความเห็นเบื้องต้น IEE /EIA ในพื้นที่กระจายภารกิจ
2. การจัดทำแนวทางการจัดทำรายงานฯ
3. การเสริมสร้างศักยภาพบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับระบบ EIA
4. การจัดทำแนวทางการพิจารณารายงานฯ สำหรับ คชก.

สผ. ได้ดำเนินโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดทำและพิจารณา EIA เพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในด้านการจัดทำ EIA 2) เพื่อให้ คชก. มีแนวทางการพิจารณา EIA เพื่อใช้เป็นหลักในการพิจารณาได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นมาตรฐานเดียวกัน 3) เพื่อเสริมสร้างศักยภาพบุคลากรของกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้องในด้านการพิจารณา EIA 4) สื่อสารให้ข้อมูลในด้านขั้นตอนและผลการดำเนินงานด้านการพิจารณา EIA ซึ่ง สผ. มีการดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2561 มาจนถึงปัจจุบัน

ในปีงบประมาณ 2566 สผ. ได้ดำเนินการจัดทำแนวทางที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำและการพิจารณา EIA ประกอบด้วย 1) แนวทางการพิจารณา EIA สำหรับ คชก. ด้านเศรษฐกิจสังคม และ 2) แนวทางการจัดทำ EIA โครงการพัฒนาแหล่งน้ำ มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังรูป

รูปขั้นตอนกระบวนการ
ดำเนินการจัดทำแนวทาง
การจัดทำ EIA
โครงการพัฒนาแหล่งน้ำ

รูปขั้นตอนกระบวนการ
ดำเนินการจัดทำแนวทาง
การพิจารณารายงาน EIA
สำหรับ คชก.
ด้านเศรษฐกิจสังคม

6.1.2 การเสวนา เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการนำ “แนวทางการพิจารณารายงาน EIA สำหรับ คชก. ด้านเศรษฐกิจสังคม” ในการพิจารณาและจัดทำรายงาน พร้อมแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น

(1) นางสาวรุ่งอรุณ ญาติบรรพต ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านระบบประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ได้บรรยายที่มาและรายละเอียดของแนวทางการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม สำหรับคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจสังคม ดังนี้

- วัตถุประสงค์ของการจัดทำแนวทางฯ เพื่อใช้เป็นแนวทางของ คชก. ในการพิจารณา EIA ด้านเศรษฐกิจสังคม ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และเพื่อให้ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้รับทราบข้อมูล และความเข้าใจ กรอบแนวทางการพิจารณา EIA ด้านเศรษฐกิจสังคม และนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

- ขอบเขตการใช้แนวทางฯ

(1) ใช้เป็นเกณฑ์เบื้องต้นที่ใช้ประกอบการพิจารณา EIA สำหรับทุกลักษณะการดำเนินการ และทุกประเภทโครงการ

(2) ผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาและจัดทำ EIA ด้านเศรษฐกิจสังคม ในทุกประเภทโครงการ

(3) ไม่จำกัดข้อคิดเห็นทางวิชาการที่อาจเพิ่มเติมจากการพิจารณา EIA ของ คชก. ด้านสังคม และการมีส่วนร่วมของประชาชน รวมทั้งด้านที่เกี่ยวข้องใน คชก. ทุกคณะ

(2) นางพรณิภา สืบสิงห์ ผู้อำนวยการกลุ่มงานวิชาการและฐานข้อมูล ได้บรรยาย เรื่อง การดำเนินการจัดทำประกาศ สผ. เรื่อง แนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2566 ดังนี้

ในปัจจุบัน สผ. อยู่ระหว่างการดำเนินการปรับปรุงประกาศ สผ. เรื่อง แนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดยจะมีผลใช้บังคับวันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา ทั้งนี้รายงานที่ได้ยื่นไว้ก่อนวันที่ประกาศนี้ใช้บังคับ และอยู่ระหว่างการพิจารณาให้ดำเนินการตามแนวทางฯ ฉบับเดิม (พ.ศ. 2562) จนกว่ากระบวนการพิจารณาจะสิ้นสุด

สาระสำคัญที่มีการปรับปรุงแก้ไข ประกาศ สผ. เรื่อง แนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ได้แก่

ในส่วนที่ 2 หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน ขั้นตอนเตรียมการ การให้ข้อมูล และการหารือ

ในส่วนที่ 3 แนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ผู้ที่ทำหน้าที่พิจารณารายงาน องค์กรเอกชนด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม สถาบันการศึกษา นักวิชาการอิสระ การดำเนินงานด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน การวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้เสีย หลักเกณฑ์การจัดการมีส่วนร่วมของประชาชน กรณีโครงการที่ต้องจัดทำรายงาน EIA และ EHIA การเก็บรวบรวม ใช้ และเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล ในกระบวนการมีส่วนร่วมฯ เทคนิคการมีส่วนร่วมฯ การนำเสนอข้อมูลการมีส่วนร่วมของประชาชน

ในส่วนท้าย ภาคผนวก ข ตัวอย่างการแสดงผลเปรียบเทียบการดำเนินการมีส่วนร่วมฯ ภาคผนวก ค ตัวอย่างตารางสรุปข้อมูลการนำข้อห่วงกังวล/ข้อเสนอแนะของประชาชนไปพิจารณา และบรรณานุกรม การเพิ่มเติมการอ้างอิงงานวิจัยที่นำมาใช้ในหัวข้อการวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้เสีย

(3) นางกานดา ปิยจันทร์ ผู้แทนคณะกรรมการผู้ชำนาญการฯ ได้ให้ข้อคิดเห็นในประเด็น แนวปฏิบัติในการนำแนวทางการพิจารณา EIA สำหรับ คชก. ด้านเศรษฐกิจสังคม ในการพิจารณาและจัดทำ EIA ดังนี้

การประชุมครั้งนี้เป็นการประชาสัมพันธ์ให้ทุกภาคส่วนรับทราบว่า สผ. ได้มีการจัดทำแนวทางการพิจารณา EIA สำหรับ คชก. ด้านเศรษฐกิจสังคม แล้ว และขอความร่วมมือนำไปประยุกต์ใช้ในการศึกษา การพิจารณา EIA โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ EIA มีข้อมูลด้านเศรษฐกิจสังคม และการพิจารณาที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ทั้งนี้ มีข้อเน้นย้ำเกี่ยวกับแนวทางการพิจารณา EIA สำหรับ คชก. ด้านเศรษฐกิจสังคม ในประเด็น

1) นิยาม ครอบคลุม ประเด็นด้านคุณค่าการใช้ประโยชน์มนุษย์ คุณค่าต่อคุณภาพชีวิต

เน้น เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยว สิ่งที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ / ศาสนา
ไม่ได้เน้น โบราณคดี โบราณสถาน

2) ลักษณะโครงการ

- โครงการตั้งใหม่ ให้ดำเนินการศึกษาตามแนวทางการพิจารณารายงานฯ และแนวทางการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) ของแต่ละประเภทโครงการ

- โครงการที่มีการขยายให้จัดทำการศึกษาตามแนวทางฉบับนี้ และแนวทางการจัดทำ EIA ของแต่ละประเภท พร้อมทั้งนำเสนอผลการปฏิบัติตามมาตรการใน EIA ข้อมูลเรื่องร้องเรียน และการจัดการ

- โครงการขอเปลี่ยนแปลงฯ ให้จัดทำการศึกษาข้อมูลเศรษฐกิจสังคม และ หรือการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างน้อย 1 ครั้ง

3) ความทันสมัยหรืออายุของข้อมูลเศรษฐกิจสังคม

โครงการเอกชน กำหนดระยะเวลาไว้ไม่เกิน 2 ปี (นับตั้งแต่วันที่เริ่มทำการสำรวจข้อมูลในกลุ่มเป้าหมาย จนถึงวันที่ สผ. ได้รับรายงาน EIA)

โครงการรัฐ กำหนดระยะเวลาไว้ไม่เกิน 5 ปี (นับตั้งแต่วันที่เริ่มทำการสำรวจข้อมูลในกลุ่มเป้าหมาย จนถึงวันที่ คชก. พิจารณา EIA ครั้งล่าสุด)

หากเกินเวลาที่กำหนดให้ปรับปรุงข้อมูล สภาพทางเศรษฐกิจสังคม ปัญหาสิ่งแวดล้อม ความคิดเห็นต่อโครงการ เน้น กลุ่มผู้นำชุมชน คริวเรือนที่ได้รับผลกระทบหลัก หรือคริวเรือนที่อยู่ในระยะใกล้พื้นที่โครงการ

4) การลดเนื้อหาข้อมูลที่ไม่จำเป็นในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA)

(1) เน้นข้อมูลทฤษฎีภูมิ ด้านเศรษฐกิจสังคม ในภาพรวม

โดยให้ความสำคัญกับข้อมูลในระดับชุมชน / หมู่บ้าน ที่เป็นที่ตั้งโครงการและพื้นที่ศึกษาเป็นหลักเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องและมีความจำเป็นสำหรับการประเมินผลกระทบ

(2) การเสนอข้อมูลประชากรการคาดการณ์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงประชากร

ควรมีการพิจารณาให้ความสำคัญกับการพิจารณาโครงการที่จะมีการดึงดูดประชากรเข้ามาในพื้นที่โดยเฉพาะโครงการพัฒนาขนาดใหญ่ เช่น แหล่งน้ำ โครงการนิคมอุตสาหกรรม เป็นต้น

(3) คำถามในแบบสำรวจหรือแบบสัมภาษณ์

ให้พิจารณากำหนดคำถาม / ข้อมูลที่จะเก็บข้อมูลภาพรวมเฉพาะเท่าที่มีความจำเป็นและเหมาะสมกับบริบทของโครงการ

5) กำหนดขอบเขตพื้นที่ศึกษาในการสำรวจด้านเศรษฐกิจสังคมในแต่ละประเภทไว้ให้ชัดเจน

6) ให้พิจารณาผลการสำรวจด้านเศรษฐกิจสังคม ควบคู่กับผลจากการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ตามแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชน ของ สผ. ประกอบกัน

7) พิจารณานำข้อวิตกกังวล/ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ/ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้ที่เกี่ยวข้องคิดเห็นจากการสำรวจข้อมูลสังคมเศรษฐกิจ ไปสู่การกำหนดมาตรการลดผลกระทบในแต่ละประเด็นข้อวิตกกังวล

8) ให้ดำเนินการสอดคล้องตาม พ.ร.บ.คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

9) ควรดำเนินการศึกษาโดยผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ/ประสบการณ์หรือผ่านการฝึกอบรมในกระบวนการศึกษาทางด้านสังคมศาสตร์

10) แนวทางปฏิบัติในการนำแนวทางการพิจารณา EIA สำหรับ คชก.ด้านเศรษฐกิจสังคมไปใช้ในการศึกษาด้านเศรษฐกิจสังคมในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมของผู้เกี่ยวข้อง

10.1) เจ้าของโครงการ

กำกับการศึกษา EIA ด้านสังคมเศรษฐกิจ ให้เป็นไปตามแนวทางแต่ละประเภทและแนวทางการพิจารณาของ คชก. คำนึงถึงอายุของข้อมูลด้านเศรษฐกิจสังคม ขอบเขตพื้นที่ศึกษา ให้สอดคล้องกับลักษณะโครงการ ในการจัดจ้างที่ปรึกษาผู้จัดทำรายงานควรตรวจสอบว่ามีผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจสังคม ให้คำปรึกษาหรือดำเนินการด้วยหรือไม่ การเตรียมข้อมูลสนับสนุนให้ผู้จัดทำรายงาน ข้อมูลแผนและกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์ (CSR) และผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ข้อมูลเรื่องร้องเรียน การจัดการการชดเชยเยียวยา โดยคณะกรรมการต่างๆ พิจารณารายงาน EIA ตรวจสอบรายงานที่ผู้จัดทำรายงานได้เสนอข้อมูลข้อกังวล ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษาเศรษฐกิจสังคมไปกำหนดมาตรการที่เหมาะสม และเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ การให้ข้อมูลการถูกฟ้องร้องคดีแก่ผู้จัดทำรายงาน

10.2) บริษัทที่ปรึกษา

การจัดทำรายงาน EIA ให้เป็นไปตามแนวทางฯ ของแต่ละประเภทโครงการ และแนวทางด้านเศรษฐกิจสังคม โดยให้คำนึงถึงอายุของข้อมูลหรือความทันสมัยของข้อมูลผลการสำรวจด้านเศรษฐกิจสังคมตามแนวทางฯ กำหนดไว้ และควรมีการใช้ Checklist เพื่อตรวจสอบว่า การศึกษาเป็นไปตามแนวทางฯ ครบถ้วนแล้ว โดยไม่ควรเก็บตัวอย่างเกินกว่าที่กำหนดไว้ กำหนดคำถามในแบบสอบถามตามความจำเป็น ใช้ข้อมูลทุติยภูมิที่ทันสมัย นำข้อกังวล ข้อเสนอแนะ ความคิดเห็นจากผลการสำรวจข้อมูลเศรษฐกิจสังคมและกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน มากำหนดมาตรการด้านเศรษฐกิจสังคม ให้เพิ่มการนำเสนอข้อมูลเชิงปริมาณจากการสำรวจด้านเศรษฐกิจสังคมมาเป็นข้อมูลสนับสนุนการประเมินด้วย ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงกฎหมายการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในทุกขั้นตอน

(4) นางสาวชนิษฐา ทักษิณ ผู้แทนผู้รับใบอนุญาตเป็นผู้จัดทำรายงานฯ ได้ให้ข้อคิดเห็นต่อประเด็นการประยุกต์ใช้แนวทางการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจสังคม ดังนี้

ผลกระทบด้านเศรษฐกิจสังคม เป็นประเด็นที่มีบริบทแตกต่างจากปัจจัยสิ่งแวดล้อมด้านอื่นๆ มีความเป็นนามธรรมสูง มีความหลากหลาย มีความเปลี่ยนแปลง/แปรปรวนอยู่ตลอดเวลา เช่น ความเห็น ความเข้าใจ ความยินยอม และทัศนคติ ไม่สามารถใช้วิธีการศึกษา หรือเครื่องมือตรวจวัดใด ๆ ทางวิทยาศาสตร์มาชี้วัดได้อย่างถูกต้องแม่นยำ

การประเมินผลกระทบด้านเศรษฐกิจสังคมเป็นการศึกษาผลกระทบจากการพัฒนาโครงการที่จะเกิดขึ้นกับชุมชน ผู้คนที่อยู่อาศัยอยู่ในชุมชนและสังคม โดยการคาดคะเนการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรมและคุณภาพชีวิต ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงประชากร การตั้งถิ่นฐาน ความเจริญเติบโตของชุมชน การประกอบอาชีพ รายได้ ชีวิตความเป็นอยู่ ความสัมพันธ์ของคนและสิ่งแวดล้อมในชุมชน ศาสนา ความเชื่อ วัฒนธรรม บริการพื้นฐานด้านสาธารณสุข โภชนา สุขภาพ และการศึกษา เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาหรือลดผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น และเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจของผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้ได้รับผลกระทบ

การศึกษาสภาพแวดล้อมด้านสังคม มุ่งเน้นการศึกษาสำรวจ เก็บรวบรวม ข้อมูล เพื่อให้ทราบถึงสภาพแวดล้อมทางสังคม ทำการประเมินคาดคะเนผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนาโครงการ กำหนดมาตรการและแนวทางในการป้องกันแก้ไข ซึ่งลักษณะของผลกระทบด้านสังคมที่เกิดจากโครงการนั้นมีความแตกต่างกันตามประเภทของโครงการ สภาพชุมชน พื้นที่ตั้งโครงการ และสถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้านอื่นๆ ดังนั้น ในการศึกษาสำรวจ และเก็บรวบรวมข้อมูลด้านเศรษฐกิจสังคมในแต่ละโครงการแต่ละพื้นที่ จึงมีความแตกต่างกันทั้งในประเด็น/ปัจจัย/ข้อมูลที่ต้องการ และความละเอียดของข้อมูล

ข้อจำกัดในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านสังคม ประกอบด้วย

1) รายละเอียดโครงการ

ในบางกรณีอาจไม่สามารถระบุรายละเอียด (Specification) เช่น โครงการเทคโนโลยีเฉพาะด้าน โครงการที่เป็น Turn Key Project หรือมีสิทธิบัตร/ลิขสิทธิ์เฉพาะ หรือโครงการอาจมีการปรับเปลี่ยนข้อมูลบางส่วนระหว่างการศึกษาจากข้อห่วงกังวลของชุมชน เงื่อนไข/ข้อจำกัดที่ได้จากการศึกษากรณีโครงการใหม่/ข้อมูลรายละเอียดบางอย่างเป็นเพียงแนวคิด/นโยบายที่ยังไม่สามารถลงรายละเอียดได้ เช่น แผนชุมชนสัมพันธ์/กิจกรรมที่จะดำเนินการ

2) สภาพแวดล้อมปัจจุบัน

- ข้อมูลทุติยภูมิที่ใช้ในการศึกษา ข้อมูลแต่ละประเภท แต่ละหน่วยงานมีความแตกต่างของช่วงเวลาที่ยึดเก็บ ถ้าต้องวิเคราะห์ เปรียบเทียบควรใช้ข้อมูลปีฐานเดียว ควรพิจารณาข้อมูลที่เป็นสาระหลักที่มีผลต่อการประเมินผลกระทบ ควรใช้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบันที่สุด ควรคำนึงถึงเหตุผล ความจำเป็นและข้อจำกัดด้วย

- ข้อมูลปฐมภูมิ การกำหนดระยะเวลา 2 ปี อาจมีปัญหากรณีโครงการของรัฐ หรือโครงการที่มีการคัดค้าน การเก็บตัวอย่างจำนวนที่น้อยเกินไป อาจไม่ครอบคลุมกลุ่มผู้ได้รับผลกระทบ ไม่ครอบคลุมทุกปัจจัย (TOR / Screening)

- การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล บางปัจจัยไม่สอดคล้องกับประเภทและขนาดโครงการ เช่น การวิเคราะห์คาดการณ์ประชากรในโครงการอาคาร การสำรวจและเก็บข้อมูลบางอย่างที่สามารถดำเนินการพร้อมกันได้ ปัจจุบันพบปัญหาการสำรวจข้อมูลด้านสังคม กับการดำเนินการด้านการมีส่วนร่วมฯ / เก็บข้อมูลตรวจวัดสิ่งแวดล้อมก่อนการทำการศึกษามีส่วนร่วมของประชาชน

3) การสำรวจความคิดเห็นตามหลักเกณฑ์/แนวทางที่กำหนด

- การสำรวจระยะประชิด 100% (พื้นที่ติดโครงการทุกครัวเรือน) ผู้ที่ตอบอาจไม่ถึง 80% หรือน้อยกว่า ควรคำนึงถึงเหตุผล ความจำเป็น เพราะในกรณีบางประเภทโครงการ/ต้องเก็บแบบสอบถามจำนวนมากเกินไป ทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณ รวมถึงการเก็บหลักฐานประกอบการสำรวจจำนวนมาก

- การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย จำนวนตัวอย่าง ในกรณีโครงการรัฐ ซึ่งมีการตั้งงบประมาณ/กำหนดขอบเขตงานล่วงหน้าจึงอาจไม่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ในแนวทางฯ หากต้องนำแนวทางฯ มาใช้ในทันที

- พื้นที่ที่มีโครงการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ควรมีการพิจารณาจัดให้มีการรวบรวม/ทำฐานข้อมูลกลาง เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องสอดคล้องของข้อมูล ลดการรบกวนชุมชน เช่น กรณีพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมขนาดใหญ่

4) ปัญหาที่ผ่านมา

- หลักเกณฑ์การพิจารณาของ คชก. แต่ละประเภทโครงการยังมีความแตกต่างกัน คชก. ควรเปิดโอกาสให้ชี้แจง เพื่อให้มีการรับฟังเหตุผล และความจำเป็น

- ทักษะคน มุมมอง ความไม่ไว้วางใจ ภาคประชาชน แกนนำ หน่วยงานท้องถิ่นแต่ละพื้นที่ มีความแตกต่างกัน ความขัดแย้งของกลุ่มผลประโยชน์

- การใช้ข้อมูล EIA บิดเบือนจนกลายเป็นผลกระทบส่วนบุคคล ทำให้ EIA กลายเป็นเอกสารทางกฎหมาย มิใช่เอกสารวิชาการที่ใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม

ดังนั้น การทำงานของนักวิชาการสิ่งแวดล้อม/ผู้เชี่ยวชาญต้องละเอียดรอบคอบ/ใส่ใจ และรับผิดชอบต่อวิชาชีพการวางระบบการจัดเก็บเอกสาร/ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ. คู่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เนื่องจากกระบวนการศึกษา EIA สามารถถูกตรวจสอบจากทุกภาคส่วนได้ตลอดเวลา

5) ความเห็นต่อแนวทางฯ ด้านสังคมเศรษฐกิจ

(1) หัวข้อ ชุมชนสัมพันธ์และการจัดการเรื่องร้องเรียน

สำหรับโครงการขนาดเล็ก/โครงการใหม่ๆ ที่เพิ่งเริ่มเข้าไปพัฒนาโครงการอาจไม่สามารถลงรายละเอียดของแผนงาน ควรมีความยืดหยุ่นในการพิจารณา

(2) หัวข้อ ข้อมูลสภาพแวดล้อมปัจจุบัน

(2.1) ข้อมูลทุติยภูมิ ให้รวบรวมข้อมูล 3-5 ปี ย้อนหลัง จนถึงปีที่เป็นปัจจุบันมากที่สุด สผ. ควรพิจารณาให้มีการชี้แจงเหตุผลประกอบหากไม่สามารถดำเนินการได้

(2.2) ข้อมูลปฐมภูมิ ที่กำหนดระยะเวลาไม่เกิน 2 ปี สำหรับโครงการเอกชน และไม่เกิน 5 ปี สำหรับโครงการของรัฐ ที่ปรึกษาเห็นว่าไม่ควรกำหนด เนื่องจากในบางกรณีโครงการเกิดความขัดแย้ง/หรือเกิดปัญหาในระหว่างการทำการศึกษา เช่น กรณีมีการประท้วง การคัดค้านโครงการ ทำให้ไม่สามารถจัดประชุมการมีส่วนร่วมของประชาชนได้ ทำให้ระยะเวลาในการดำเนินการจัดประชุมล่าช้า จนผลการตรวจวัดต่างๆ อาจเกินเวลาที่กำหนด อาจต้องเสียเวลา/งบประมาณเพิ่มมากขึ้นโดยไม่จำเป็น ควรพิจารณาเหตุผลความจำเป็น หากอยู่ในวิสัยที่ยอมรับได้ในทางวิชาการ

(3) หัวข้อ การศึกษาและนำเสนอข้อมูลทุติยภูมิด้านสังคม

ประเด็นเรื่องการคาดการณ์/แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงประชากร โครงการขนาดเล็ก ไม่ควรต้องมีการคาดการณ์ประชากร

(4) หัวข้อ การศึกษาและนำเสนอข้อมูลปฐมภูมิด้านสังคม

ในวัตถุประสงค์ของการศึกษาสภาพสังคมเศรษฐกิจและความคิดเห็นของประชาชนนั้น อยากให้พิจารณาความเป็นไปได้ในการแยกประเด็นการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนไปอยู่ในส่วนของการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชน เพราะโดยการสำรวจข้อมูลสภาพสังคมเศรษฐกิจในปัจจุบัน ซึ่งยังไม่มีการพัฒนาโครงการ เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการประเมินผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น

(5) หัวข้อ การศึกษาและนำเสนอข้อมูลทุติยภูมิด้านสังคม

การกำหนดพื้นที่สำรวจสภาพเศรษฐกิจสังคม ที่มีการจำแนกเป็น ระยะประชิด /ใกล้ /ไกล และมีการกำหนดสัดส่วน/การให้น้ำหนักที่แตกต่างกัน จึงอาจไม่เป็นไปตามหลักวิชาการในการสุ่มตัวอย่าง ที่ต้องการให้ทุกตัวอย่าง มีโอกาสได้รับการสอบถามเท่ากัน

(6) หัวข้อ การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย

การสำรวจ/เก็บข้อมูลตัวแทนหน่วยงานราชการไม่ควรระบุจำนวนผู้ให้ข้อมูล เนื่องจากถือเป็นตัวแทนของหน่วยงาน รวมทั้งตัวแทนกลุ่มพื้นที่อ่อนไหว จึงควรมี เพียง 1 ชุด

(7) หัวข้อ กลุ่มตัวแทน/ผู้นำชุมชน

ขอความชัดเจนในการให้ระบุวิธีการคัดเลือกตัวแทนกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล ตามหลักการทางสถิติที่เหมาะสม เนื่องจากในความเข้าใจของที่ปรึกษา ตัวแทนที่เป็นผู้นำท้องถิ่น คือ

กลุ่มที่ 1 คือ ตัวแทน/ผู้นำที่มีบทบาทหน้าที่หรือมีความรับผิดชอบโดยตรงตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับประเด็นผลกระทบทางเศรษฐกิจสังคมที่เกี่ยวข้องกับโครงการ เช่น อบต. เทศบาล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

กลุ่มที่ 2 คือ กลุ่มที่เป็นตัวแทนไม่เป็นทางการ ที่มีบทบาทเป็นที่ยอมรับในชุมชน ซึ่งตัวแทนเหล่านี้อาจมีเพียง 1 คน จึงไม่ควรตั้งระบุวิธีการคัดเลือก

(8) หัวข้อ มาตรการติดตามฯ ที่กำหนดให้เสนอผล CSR แบบละเอียดนั้น ควรมีความยืดหยุ่นและเปิดโอกาสให้โครงการพิจารณาดำเนินการตามความเหมาะสม เพราะโครงการแต่ละประเภทมีความพร้อม/ข้อจำกัดที่แตกต่างกัน

(5) นางอินทิรา เอี่ยมฉัตร รองเลขาธิการสำนักงานนโยบายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ให้ข้อคิดเห็นต่อการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านเศรษฐกิจและสังคม ดังนี้

การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านเศรษฐกิจสังคม และกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน เจ้าของโครงการ และผู้ได้รับใบอนุญาตให้จัดทำรายงานฯ ต้องดำเนินการเป็นไปตามแนวทางที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย แนวทางการมีส่วนร่วมฯ แนวทางการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านเศรษฐกิจสังคม และแนวทางการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมประเภทโครงการฯ ซึ่งจะมีประเด็นเฉพาะสำหรับแต่ละประเภทโครงการ การจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเป็นงานด้านวิชาชีพต้องดำเนินการด้วยหลักทางวิชาการและความเข้าใจ สำหรับการดำเนินการด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ขอให้เปรียบเทียบความสอดคล้องของการดำเนินการกับแนวทางการมีส่วนร่วมฯ ของ สผ. กรณีโครงการที่ประสบปัญหา ร้องเรียน/ข้อจำกัดในพื้นที่ อาจดำเนินการให้มากกว่าข้อกำหนดในแนวทางฯ สผ. ได้ และการดำเนินการศึกษาสำรวจข้อมูลด้านเศรษฐกิจสังคม ควรดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่ที่มีประสบการณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน สมบูรณ์

ทั้งนี้ รายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเป็นข้อมูลที่สามารถเข้าถึงได้ บางกรณี ผู้ชำนาญการฯ อาจให้บุคคลอื่นดำเนินการแทนทำให้เกิดการสรุปข้อมูลรายละเอียดการประเมินผลกระทบด้านเศรษฐกิจสังคมผิดพลาด ผู้ชำนาญการฯ จึงต้องมีความรับผิดชอบ และตรวจสอบข้อมูลการสรุปผลการศึกษาอย่างเข้มงวด สำหรับประเด็นข้อมูลส่วนบุคคลในรายงาน EIA จะต้องดำเนินการตาม พ.ร.บ.คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลด้วย โดยให้ระบุเหตุผลในการสำรวจ และหลักฐานการให้ความยินยอมในการให้ข้อมูลด้วยทุกครั้งทั้งนี้ ในการศึกษา ด้านเศรษฐกิจสังคม หากมีการเก็บตัวอย่างมากเกินไปที่ออกแบบไว้ อาจทำให้เกิดการเบี่ยงเบนผลการศึกษาได้ และผู้ศึกษาควรเป็นผู้ที่เชี่ยวชาญด้านสังคมโดยตรง

6.1.3 การเสวนา เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการนำ “แนวทางการจัดทำรายงาน EIA โครงการพัฒนาแหล่งน้ำ” ไปใช้ในการจัดทำรายงาน พร้อมแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น

(1) นางสาวรุ่งอรุณ ญาติบรรทุง ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านระบบประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ได้ให้ข้อคิดเห็นต่อแนวทางการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการพัฒนาแหล่งน้ำ ดังนี้

แนวทางจัดทำ EIA โครงการพัฒนาแหล่งน้ำ มีข้อมูลรายละเอียดมาก เจ้าของโครงการ และบริษัทที่ปรึกษาฯ จึงต้องพิจารณาและทำความเข้าใจแนวทางฯ ให้ชัดเจน โดยรายละเอียดโครงการด้านแหล่งน้ำ มีลักษณะที่มีความแตกต่างจากโครงการประเภทอื่นๆ ได้แก่ ขอบเขตการศึกษา การเก็บข้อมูล และความทันสมัยของข้อมูลในรายงานฯ ซึ่งจะมีความสอดคล้องกับระยะเวลา 5 ปี (โครงการรัฐ) เจ้าของโครงการ และที่ปรึกษาฯ จึงสามารถนำข้อกำหนดในแนวทางฯ ไปประกอบการวางแผนการศึกษา และจัดทำรายงานฯ หากการพิจารณา รายงานฯ ไม่แล้วเสร็จภายใน 5 ปี อาจทำให้สูญเสียงบประมาณ เวลา ในการดำเนินการทบทวน EIA ใหม่

(2) นางกัลยาณี ราชศรีเมือง ผู้อำนวยการกลุ่มงานพัฒนาแหล่งน้ำและเกษตรกรรม

ได้บรรยายและให้ข้อคิดเห็นต่อแนวทางการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการพัฒนาแหล่งน้ำ ดังนี้

(2.1) วัตถุประสงค์การจัดทำแนวทางฯ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำรายงานฯ โครงการพัฒนาแหล่งน้ำ ให้มีรายละเอียดข้อมูลครบถ้วน เพียงพอต่อการพิจารณาฯ และเสนอรายงานฯ ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

(2.2) กรอบเนื้อหาและสาระสำคัญ ประกอบด้วย ข้อควรรู้ บทที่ 1 บทนำ บทที่ 2 รายละเอียดโครงการ บทที่ 3 สภาพสิ่งแวดล้อมปัจจุบัน บทที่ 4 การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม บทที่ 5 มาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม ภาคผนวก ตัวอย่างเกณฑ์การประเมินผลกระทบด้านสุขภาพ กฎหมายและมาตรฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง อภิธานศัพท์ ซึ่งในการจัดทำแนวทางฯ ได้ผ่านกระบวนการรับฟังความคิดเห็น กระบวนการมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในทุกขั้นตอน

(3) นายมนูญ แสงเพลิง ผู้แทนผู้รับใบอนุญาตเป็นผู้จัดทำรายงานฯ ได้ให้ข้อคิดเห็นต่อแนวทางการจัดทำ EIA โครงการพัฒนาแหล่งน้ำ ดังนี้

สผ. ได้จัดทำแนวทางการจัดทำ EIA โครงการพัฒนาแหล่งน้ำ ที่มีรายละเอียดครบถ้วนซึ่งทำให้ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องสามารถนำแนวทางฯ ไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาและพิจารณา EIA ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม โครงการพัฒนาแหล่งน้ำ มีโครงการประเภท IEE ด้วย จึงมีข้อเสนอแนะให้ สผ. ดำเนินการจัดทำแนวทาง IEE โครงการพัฒนาแหล่งน้ำ เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีแนวทางในการศึกษาและจัดทำรายงานฯ ที่ชัดเจนเช่นเดียวกับ EIA

โดยมีข้อสังเกตเกี่ยวกับแนวทางฯ ดังนี้

1. การศึกษานิเวศวิทยาทางน้ำ ที่ระบุให้มีการวิเคราะห์เพศของปลา (Sex ratio) นั้น ควรกำหนดให้วิเคราะห์เฉพาะปลาที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจที่มีขนาดโตสามารถวิเคราะห์เพศได้ เนื่องจากปลาที่มีขนาดเล็กทำได้ยาก
2. การศึกษาสำรวจและข้อมูลด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกั่ฤดูกาล โดยแบ่งตามประเภทรายงาน EIA และ IEE จึงมีข้อเสนอแนะว่า แนวทางจัดทำรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น ควรให้มีการรอบการดำเนินงานเช่นเดียวกับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

(4) นางอินทรี เอี่ยมฉัตร รองเลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้ข้อเสนอแนะแนวทางการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการพัฒนาแหล่งน้ำ ดังนี้

การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการพัฒนาแหล่งน้ำมีรายละเอียดความซับซ้อนทางวิชาการ ทั้ง ด้านธรณี ด้านระบบนิเวศ ด้านสังคม ผู้ที่เกี่ยวข้องจึงต้องพิจารณานำแนวทางการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการพัฒนาแหล่งน้ำ มาประกอบการศึกษา EIA สำหรับชุมชนสัมพันธ์ในแนวทางการมีส่วนร่วม ต้องให้ความสำคัญตามหลักการสำคัญของการมีส่วนร่วม 4S ได้แก่ Starting early Stakeholders Sincerity Suitability สำหรับโครงการประเภทแหล่งน้ำที่อยู่ในพื้นที่ที่มีการทำ SEA แล้ว จะต้องมีการเชื่อมโยงกับ EIA ด้วย

6.2 การเสวนาวิชาการ เพื่อการพัฒนา EIA

นายพิรุณ สัยยะสิทธิ์พานิช เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานในการเปิดการประชุมการเสวนาวิชาการ เพื่อการพัฒนา EIA โดยมีนายสิทธิชัย ปิตินันชูชัย ผู้อำนวยการกองประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม รายงานการเปิดการประชุมเสวนาวิชาการฯ มีสาระสำคัญ ดังนี้

6.2.1 ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา และแผนการขับเคลื่อนในอนาคตกับระบบ EIA พร้อมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ

1) ผลการดำเนินการของกองพัฒนาระบบการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมในปี พ.ศ. 2566 โดยนางสาวภา ธิญูธีระนันท์ ผู้อำนวยการกองพัฒนาระบบการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และ ผอ. กลุ่มงานต่างๆ ดังนี้

(1) การทบทวนประเภทและขนาดโครงการ กิจการ หรือการดำเนินการ ซึ่งต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

(1.1) ทบทวนประเภทและขนาดโครงการ และจัดทำ (ร่าง) ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (EIA และ EHIA)

(1.2) รับฟังความคิดเห็น (ร่าง) ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกับหน่วยงานอนุญาต ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั่วประเทศ จำนวน 5 ครั้ง และผ่านระบบกลางทางกฎหมาย

(1.3) เผยแพร่ผลการรับฟังความเห็นและรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น จากกฎหมายหรือกฎเกณฑ์

(1.4) เสนอคณะกรรมการผู้ชำนาญการ (คชก.) คณะที่เกี่ยวข้อง เพื่อทราบ

(1.5) นำ (ร่าง) ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน 2 ฉบับ เสนอ ปลัดกระทรวงฯ ในฐานะกรรมการและเลขานุการ กก.วล. ภายในวันที่ 15 กันยายน 2566

(1.6) แผนการดำเนินงาน ปี พ.ศ. 2567-2568

- การศึกษาทบทวนประเภทและขนาดโครงการหรือกิจการหรือการดำเนินการ ซึ่งต้อง จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) เพื่อให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน เช่น โครงการ ด้านอาคาร โครงการด้านคมนาคม

- สร้างความตระหนักรู้และจัดการอบรมที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

(2) การกระจายภารกิจการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) มีผลการดำเนินการ ดังนี้

(2.1) การอบรมและให้ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณารายงาน EIA เพื่อเพิ่มศักยภาพ แก่ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการผู้ชำนาญการ (คชก.) จำนวน 3 ครั้ง

(2.2) การดำเนินการติดตามผลการกระจายภารกิจ ประจำปีงบประมาณ 2565

(2.3) การเตรียมความพร้อมการมอบหมายภารกิจการพิจารณารายงานการประเมิน ผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านอาคาร การจัดสรรที่ดิน และบริการชุมชน ให้กรุงเทพมหานคร

(2.4) แผนการดำเนินงาน ปี พ.ศ. 2567-2568

- การผลักดัน แผนการมอบหมายภารกิจการพิจารณารายงาน EIA ด้านอาคาร การจัดสรรที่ดิน และบริการชุมชน ให้กรุงเทพมหานคร และจังหวัดที่ได้รับการกระจายภารกิจ

- การแต่งตั้งคณะกรรมการผู้ชำนาญการ (คชก.) ในจังหวัดที่ครบวาระ

(3) การอนุญาตเป็นผู้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม มีผลการดำเนินงาน ดังนี้

(3.1) การจัดทำประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน 1 ฉบับ และ ประกาศสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน 4 ฉบับ

(3.2) การจัดทำประกาศสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นคำขอในกระบวนการพิจารณาการอนุญาตเป็นผู้จัดทำรายงานการประเมิน ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดยวิธีทางอิเล็กทรอนิกส์ อยู่ระหว่างรอลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(3.3) การดำเนินการพิจารณาอนุญาตเป็นผู้จัดทำรายงานฯ บุคคลธรรมดา จำนวน 43 คน และนิติบุคคล จำนวน 16 ราย

(3.4) การควบคุม กำกับ การปฏิบัติงานของผู้ได้รับใบอนุญาต จำนวน 5 ราย

(3.5) แผนการดำเนินงาน ปี พ.ศ. 2567-2568

- การจัดทำบันทึกความเข้าใจ (MOU) การเชื่อมโยงข้อมูลกับการออกใบอนุญาตเป็นผู้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และการควบคุมกำกับการปฏิบัติงานของผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม กับสภาวิชาชีพวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและสภาวิศวกร

- การจัดทำแนวทางการกำหนดเงื่อนไขจำกัดขนาด ลักษณะ หรือประเภทของกิจการที่ผู้ได้รับใบอนุญาตจะมีสิทธิทำรายงาน

(4) การติดตามตรวจสอบผลการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม มีผลการดำเนินงานดังนี้

(4.1) โครงการที่รักษามาตรการตามรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ร้อยละ 70.6 (ข้อมูล ณ วันที่ 24 สิงหาคม 2566)

(4.2) อยู่ระหว่างการรวบรวมจัดทำรายงานผลการปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนดไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมในภาพรวม พ.ศ. 2566 เสนอ กก.วล.

(4.3) EIA Monitor Awards 2023 มีโครงการได้รับรางวัลระดับยอดเยี่ยม 9 โครงการ ระดับดีเด่น 24 โครงการ และระดับชมเชย 10 โครงการ

(4.4) แผนการดำเนินงาน ปี 2567-2568

- การยกระดับงานติดตามตรวจสอบผลการปฏิบัติตามมาตรการฯ ไปสู่รูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ร้อยละ 100 ภายในปี 2567

- การควบคุมคุณภาพผู้จัดทำรายงาน Monitor โดยดำเนินการประสานความร่วมมือกับสภาวิชาชีพวิทยาศาสตร์ฯ ในการควบคุมคุณภาพผู้จัดทำรายงาน Monitor

(5) การทบทวนแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม มีผลการดำเนินงานดังนี้

(5.1) การทบทวนและจัดทำประกาศ สผ. เรื่อง แนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2566 ซึ่งอยู่ระหว่างรอลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(5.2) การจัดประชุม เรื่อง ชี้แจงแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ในวันที่ 31 สิงหาคม 2566 ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

(6) ศูนย์ข้อมูลการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Smart EIA Plus) มีผลการดำเนินงาน ดังนี้

(6.1) ลงนามบันทึกความเข้าใจ (MOU) การเชื่อมโยงข้อมูลด้านการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และข้อมูลการอนุญาตระหว่าง สผ. และหน่วยงานอนุญาต จำนวน 9 หน่วยงาน เมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม 2566

(6.2) สมัครงบรางวัลเลิศรัฐ ประจำปี 2566 สาขาบริการภาครัฐ ประเภทขยายผลมาตรฐาน การบริการ

(6.3) การบริการดูแลและบำรุงรักษาระบบ Smart EIA Plus

(6.4) ผลการดำเนินงาน ปี 2567-2568

- การพัฒนาระบบการบริการดูแลและบำรุงรักษาระบบ Smart EIA Plus

- การรายงานผลการใช้งานเสนอผู้บริหารทุก 3 เดือน

(7) การยกระดับการยอมรับและความเชื่อมั่นต่อระบบการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) มีผลการดำเนินงานดังนี้

(7.1) อยู่ระหว่างการสำรวจการยอมรับและความเชื่อมั่นต่อระบบการประเมินผลกระทบ สิ่งแวดล้อมของประเทศไทย ประจำปี 2566

(7.2) แผนการดำเนินงาน ปี 2567-2568

- สำรวจการยอมรับและความเชื่อมั่นต่อระบบการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมของ ประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง

6.2.2 ผลการดำเนินงานด้านการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

โดยนางอินทิรา เอี่ยมฉัตร รองเลขาธิการ สผ. และ ผอ.กลุ่มงานต่างๆ

(1) การพิจารณารายงาน EIA รายงาน EIA ที่เข้าสู่กระบวนการพิจารณาของ สผ. ในปีงบประมาณ 2566 (ข้อมูลเดือนสิงหาคม 2566) จำนวน 579 ฉบับ ซึ่งสถานภาพการพิจารณารายงาน EIA ที่มีรายงานฉบับหลัก ที่เข้าสู่ในกระบวนการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม จำนวน 420 โครงการ ประกอบด้วย โครงการที่ถูกถอน ยกเลิก 22 โครงการ โครงการไม่ได้รับความเห็นชอบจบบทกระบวนการ 4 โครงการ โครงการอยู่ระหว่างการพิจารณา สผ. และ คชก.จังหวัด 154 โครงการ โครงการอยู่ระหว่างการแก้ไข เพิ่มเติมข้อมูลของเจ้าของโครงการ 59 โครงการ และโครงการได้รับความเห็นชอบ 181 โครงการ ทั้งนี้ ระยะเวลาเฉลี่ยในการจัดส่งรายงานฉบับสมบูรณ์ 50 วัน

(2) การจัดทำแนวทาง EIA การดำเนินงานที่ผ่านมาของ สผ. มีการจัดทำแนวทาง EIA ตั้งแต่ ปี 2561 จนถึงปัจจุบัน ประกอบด้วย

1. แนวทางการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม สำหรับโครงการประเภทต่างๆ เช่น โครงการโรงไฟฟ้าพลังงานความร้อน โครงการพัฒนาปิโตรเลียมบนบก โครงการพัฒนาปิโตรเลียมในทะเล โครงการเหมืองแร่ โครงการระบบขนส่งปิโตรเลียมและน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อ และโครงการอุตสาหกรรมปิโตรเลียม ปิโตรเคมี ปิโตรเคมี และเคมี และโครงการพัฒนาแหล่งน้ำ

2. แนวทางการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม สำหรับ คชก. ด้านต่างๆ เช่น ด้านเศรษฐกิจสังคม ด้านผลกระทบต่อสุขภาพ

(3) การเสริมสร้างศักยภาพบุคลากร ได้ดำเนินการจัดการอบรมเสริมสร้างศักยภาพบุคลากร จำนวน 4 เรื่อง ได้แก่ การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านคุณภาพน้ำใต้ดิน และการจำลองทิศทางการไหลของน้ำใต้ดินในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม แผนการปิดเหมืองและการฟื้นฟูพื้นที่จากการทำเหมืองแร่ กรณีศึกษาโครงการเหมืองแร่ถ่านหินแม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง เทคนิคการตรวจสอบข้อมูล การประเมินผลกระทบด้านคุณภาพอากาศ ด้วยแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม การประเมินผลกระทบด้านสุขภาพ อาชีวอนามัยและความปลอดภัย สำหรับรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

(4) การพัฒนาฐานข้อมูลการพัฒนาระบบข้อมูลกลางอัตราการระบายมลพิษทางอากาศ (Smart EIA Management System : Emission Loading Management Platform) มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางอัตราการระบายมลพิษทางอากาศ ในเขตควบคุมมลพิษ จังหวัดระยอง เพื่อบริหารจัดการการจัสตรอัตราการระบายมลพิษทางอากาศของคณะทำงานบริหารจัดการข้อมูลและกำกับดูแลการระบายมลพิษทางอากาศในพื้นที่มาบตาพุด โดยเมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 2566 สผ. ร่วมกับ ปตท. ได้ลงนาม MOU การพัฒนาระบบ และปัจจุบันอยู่ระหว่างการประมวลผลข้อมูลค่า Max Actual Emission (NO_x และ SO₂)

และผอ. กลุ่มงานต่างๆ ได้เสนอผลการดำเนินงาน และข้อเสนอแนะเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการพิจารณา EIA ยกตัวอย่างเช่น

1. การขอความร่วมมือผู้จัดทำรายงานฯ เจ้าของโครงการ ในการดำเนินการลงข้อมูลในระบบ Smart EIA กรณีรายงานการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดโครงการ

2. การจัดทำลิงค์ข้อมูลในไฟล์อิเล็กทรอนิกส์ของเล่มรายงานฯ การดำเนินการตามแนวทางการดำเนินงานของ สผ.

3. การจัดทำแนวปฏิบัติการปกปิดข้อมูลในรายงาน EIA ด้านโครงการอุตสาหกรรมปิโตรเลียม ปิโตรเคมี และเคมี กรณีมีความจำเป็นในการคุ้มครองข้อมูล ฉบับมีนาคม 2566

4. การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

- (1) การมีหลักการทำงานของแต่ละกลุ่มให้มีความถูกต้อง ตรงกัน และเป็นทิศทางเดียวกัน
- (2) การจัดทำคู่มือการทำงานของเจ้าหน้าที่ให้สอดคล้องกับกฎหมายปัจจุบัน
- (3) การนำเสนอผลการปฏิบัติตามมาตรการที่มีรายละเอียดเพียงพอ เพื่อประกอบการ

พิจารณารายงาน EIA

5. การดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- (1) การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความรู้ เทคโนโลยีที่ทันสมัย ระหว่างผู้ประกอบการ และ สผ.
- (2) การทำความเข้าใจกับหน่วยงานอนุญาต ผู้ประกอบการ กรณีการยื่นรายงานการเปลี่ยนแปลง

ในระบบ Smart EIA

สำหรับปีงบประมาณ 2567 สผ. มีแผนดำเนินงานเพื่อจัดทำ 1) แนวทาง EIA โครงการทางหลวงหรือถนน และระบบทางพิเศษ และ 2) แนวทางการพิจารณา EIA สำหรับ คชก. โครงการอาคาร การจัดสรรที่ดินและบริการชุมชน ซึ่งคาดว่าจะแล้วเสร็จและเผยแพร่แนวทางฯ ภายในเดือนกันยายน 2567

6.2.3) การเสวนา ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ ในการดำเนินงานด้านการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ระหว่างผู้จัดทำรายงานฯ และ สผ.

สรุปประเด็น สผ. พบ ที่ปรึกษา ในการสัมมนาวิชาการ เมื่อวันที่ 28 - 29 สิงหาคม พ.ศ. 2566

ประเด็น	ความเห็นของที่ปรึกษา	แนวทางการดำเนินงานของ สผ.
การพิจารณา รายงาน EIA โครงการด้าน อาคาร ในพื้นที่ กระจายภารกิจ	<ol style="list-style-type: none"> 1. แนวทางในการพิจารณา EIA ของ คชก. ในพื้นที่กระจายภารกิจ มีความแตกต่างกัน ทั้งในด้านรูปแบบ และองค์ความรู้ 2. สผ. ควรให้ประสาน และทำความเข้าใจกับ คชก. ในพื้นที่กระจายภารกิจ ว่า การพิจารณารายงาน EIA ไม่ใช้การพิจารณาแบบงานก่อสร้าง เนื่องจากการพิจารณาแบบฯ มีหน่วยงานอื่นที่มีหน้าที่รับผิดชอบ และตรวจสอบชัดเจนแล้ว 	<p>สผ. ได้จัดทำแนวทางการจัดทำ EIA โครงการด้านอาคารฯ และแนวทางปฏิบัติในการพิจารณารายงาน EIA สำหรับพื้นที่กระจายภารกิจ พร้อมทั้งชี้แจงแนวทางฯ ให้ คชก. ในพื้นที่กระจายภารกิจรับทราบต่างๆ อย่างไรก็ตาม ในการพิจารณา EIA คชก. ยังสามารถใช้ดุลยพินิจได้ หากมีความจำเป็น</p>
ความหนาของ EIA และข้อมูล ที่เกี่ยวข้อง	<p>ข้อเสนอเพื่อลดความหนาของเล่มรายงาน EIA มีดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การกำหนดมาตรการใน EIA หากมาตรการใดมีหน่วยงานที่รับผิดชอบดูแลชัดเจนแล้ว ไม่จำเป็นต้องแสดงรายละเอียดไว้ในรายงาน 2. รายงาน EIA ควรเน้นเฉพาะประเด็นที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ และเน้นมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมเป็นหลัก 3. สผ. ควรทำความเข้าใจกับ คชก. ว่า การศึกษา EIA ควรมุ่งเน้นการนำเสนอข้อมูลรายละเอียดที่จะนำไปสู่การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และการกำหนดมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากที่ผ่านมาพบว่า ในบางกรณี คชก. ขอให้มีการแก้ไขและศึกษาข้อมูลในส่วนที่ไม่เกี่ยวข้องกับผลกระทบของโครงการ 	<p>สผ. จะนำข้อเสนอแนะของที่ปรึกษาไปปรับปรุงและพัฒนางานในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป</p>

สรุปประเด็น สผ. พบ ที่ปรึกษา ในการสัมมนาวิชาการ เมื่อวันที่ 28 - 29 สิงหาคม พ.ศ. 2566

ประเด็น	ความเห็นของที่ปรึกษา	แนวทางการดำเนินงานของ สผ.
การพิจารณารายงาน EIA		
<p>โครงการด้านพลังงาน อุตสาหกรรม และปิโตรเคมี</p>	<p>1. การกำหนดมาตรการด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัย ใน EIA ควรระบุว่า ให้มีการดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และเน้นมาตรการที่มีความสำคัญ มีความสัมพันธ์ต่อความเสี่ยง และโรคที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานโครงการ และมาตรการที่เกี่ยวข้องไม่ต้องนำรายละเอียดงานด้านอาชีวอนามัยฯ ทั้งหมดมาระบุในมาตรการ EIA เนื่องจากการดำเนินงานด้านอาชีวอนามัยฯ มีกฎหมาย และหน่วยงานรับผิดชอบที่ชัดเจน</p> <p>2. ข้อมูลการออกแบบต่างๆ เช่น แผนผังโครงการ (Layout) และข้อมูล Mass Balance ในรายงานฯ เป็นการนำเสนอข้อมูล Conceptual Design ซึ่งเมื่อเริ่มพัฒนาโครงการจะมีการดำเนินการตาม Detail Design ซึ่งอาจทำให้ข้อมูลไม่สอดคล้องกับข้อมูลที่ระบุไว้ใน EIA</p> <p>และหากโครงการดำเนินการไปก่อนที่การขอเปลี่ยนแปลงฯ จะได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานอนุญาต หรือ คชก. ซึ่งจะถือเป็นการทำผิดเงื่อนไขที่ได้รับอนุญาต และบางกรณี หน่วยงานอนุญาตใช้ระยะเวลาในการพิจารณาการขอเปลี่ยนแปลงฯ จึงเสนอให้ สผ. หาแนวทางให้การพิจารณารายงานการขอเปลี่ยนแปลงรายละเอียดโครงการเหล่านี้ให้รวดเร็วยิ่งขึ้น</p> <p>นอกจากนี้ สผ. ควรจัดให้มีมาตรการในการให้กำลังใจแก่โครงการต่างๆ ที่ได้นำแนวทาง หรือการนำมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการลดอัตราการระบายน GHG Circular Economy หรือการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้น โดยอาจจัดให้มีกระบวนการพิจารณาในรูปแบบ Fast track</p> <p>3. การกำหนดให้สำรวจข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจสังคม สำหรับกลุ่มเป้าหมายที่อยู่ในพื้นที่นิคมอุตสาหกรรม หรือเขตประกอบการฯ ทั้งในช่วงจัดทำรายงาน EIA และการทำ Monitor ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายเดียวกัน ทำให้มีสอบถามข้อมูลจากการกลุ่มเป้าหมายเดิมหลายครั้ง</p> <p>4. การศึกษาด้านทรัพยากรชีวภาพของโครงการที่ตั้งในพื้นที่นิคมอุตสาหกรรม/เขตอุตสาหกรรมฯ ควรพิจารณาให้ใช้ข้อมูล</p>	<p>สผ. จะนำข้อเสนอแนะของที่ปรึกษา ไปหารือร่วมกับ คชก. เพื่อปรับปรุงแนวทางฯ ในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป</p> <p>สำหรับประเด็นการสำรวจความคิดเห็นและการรวบรวมข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจสังคมในกลุ่มประชากรเป้าหมายในพื้นที่นิคมอุตสาหกรรม หากนิคมอุตสาหกรรมฯ มีกลไกของคณะกรรมการไตรภาคี สามารถใช้กลไกของคณะกรรมการฯ ในการรวบรวมข้อมูลทำแบบสอบถามได้ กรณีเป็นโรงงาน ที่ตั้งอยู่พื้นที่ภายนอกนิคมอุตสาหกรรม ให้ทำแบบสอบถามเฉพาะรายโรงงาน</p> <p>อย่างไรก็ตาม รายละเอียดของคำถาม ในแบบสอบถามในช่วง EIA และช่วงการทำ Monitor มิได้เป็นคำถามเดียวกัน จึงต้องพิจารณาถึงวัตถุประสงค์ ของการเก็บข้อมูลด้วย</p> <p>สผ. มีการจัดทำแนวทางพิจารณา EIA ด้านนิเวศวิทยา (ทรัพยากรป่าไม้ และสัตว์ป่า) ซึ่งในการศึกษา EIA ด้านทรัพยากรชีวภาพของโครงการต่างๆ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้</p> <p>สำหรับการประเมินทางเลือกโครงการ ในการจัดทำ EIA สามารถทำได้หลากหลายวิธีการ สำหรับ</p>

สรุปประเด็น สผ. พบ ที่ปรึกษา ในการสัมมนาวิชาการ เมื่อวันที่ 28 - 29 สิงหาคม พ.ศ. 2566

ประเด็น	ความเห็นของที่ปรึกษา	แนวทางการดำเนินงานของ สผ.
	<p>ทศิตยภูมิได้ เนื่องจากโครงการนิคม/เขตอุตสาหกรรมฯ ได้มีการศึกษา EIA แล้ว</p> <p>5. มาตรการด้านสิ่งแวดล้อม กำหนดให้โครงการต้องมีการดำเนินกิจกรรม CSR และประเมินผลการจัดกิจกรรมดังกล่าว ที่ผ่านพบว่า มีบางโครงการไม่สามารถดำเนินงานตามแผน CSR ที่กำหนดไว้ได้ซึ่งจะต้องทำรายงานการขอเปลี่ยนแปลงฯ เพื่อจะปรับเปลี่ยนกิจกรรม CSR จึงมีข้อเสนอให้ สผ. ควรพิจารณาให้มีการนำเสนอข้อมูลการจัดกิจกรรม CSR ในรอบการดำเนินงานกว้างๆ เพื่อให้สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง และเหมาะสมในการดำเนินงานของโครงการ และความต้องการชุมชนที่เกี่ยวข้อง</p> <p>6. การประเมินทางเลือกโครงการในแนวทางการจัดทำ EIA โครงการปิโตรเคมี ระบุให้ประเมินทางเลือกที่ตั้งโครงการอย่างน้อย 3 พื้นที่ สผ. ควรให้ประเมินทางเลือกอื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น เทคโนโลยีการผลิต การบำบัด หรือสารเคมีที่เป็นองค์ประกอบหลัก ๆ</p> <p>7. การให้จัดทำข้อมูล SDS ของสารเคมี ที่ปรับให้เข้ากับสภาวะของประเทศไทย ซึ่งที่ปรึกษาฯ มีความเห็นว่า ควรยึดตามหลักการสากลโดยทั่วไป</p> <p>8. แนวทางการจัดทำ EIA โครงการปิโตรเคมีฯ กำหนดให้มีการเก็บข้อมูลผลการตรวจสอบสภาพพนักงานที่เกี่ยวข้องกับโรคมะเร็งไว้อย่างน้อย 30 ปี ในขณะที่ข้อกำหนดของกรมแรงงานและสวัสดิการสังคม กำหนดให้เก็บข้อมูลดังกล่าวเพียง 10 ปี ซึ่งเป็นการดำเนินการที่ไม่สอดคล้องกัน และต้องคำนึงกฎหมายการคุ้มครองส่วนบุคคลด้วย</p> <p>9. สผ. จัดทำแนวทางฯ การพิจารณา EIA สำหรับ คชก. แต่ในทางปฏิบัติ พบว่า บางกรณี คชก. ยังมีการใช้ดุลยพินิจในการพิจารณาที่นอกเหนือจากแนวทางฯ</p> <p>10. การนำเสนอข้อมูลผลการปฏิบัติตามมาตรการใน EIA บางโครงการมีการจัดทำข้อมูลไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ซึ่งข้อมูลดังกล่าวไม่สามารถกลับไปแก้ไขข้อมูลย้อนหลังได้ จึงเสนอให้ สผ. ทำความเข้าใจ กับ คชก. ในประเด็นดังกล่าว</p>	<p>ข้อกำหนดประเด็นทางเลือกที่ตั้งโครงการในแนวทางการจัดทำ EIA โครงการปิโตรเคมี และประเด็นอื่น ๆ นั้น สผ. จะหารือร่วมกับ คชก. ต่อไป</p>

สรุปประเด็น สผ. พบ ที่ปรึกษาฯ ในการสัมมนาวิชาการ เมื่อวันที่ 28 - 29 สิงหาคม พ.ศ. 2566

ประเด็น	ความเห็นของที่ปรึกษา	แนวทางการดำเนินงานของ สผ.
	<p>11. การนำแนวทางฯ เศรษฐกิจสังคมไปประยุกต์ใช้ในการจัดทำ EIA ในช่วง Transition ควรมีการอนุโลมให้สามารถทำตามแนวทางเดิมไปพลางก่อน โดยให้ระบุคำอธิบายเพิ่มเติม กรณีที่การศึกษาไม่สอดคล้องกับแนวทางฯ ใหม่</p>	
<p>โครงการด้านอาคาร</p>	<p>1. สผ. ควรประสานงานและทำความเข้าใจกับ คชก. ว่า การพิจารณารายงาน EIA ควรมีการแสดงแบบแปลนก่อสร้างตามที่มีความจำเป็นและเหมาะสม เนื่องจากมีหน่วยงานที่รับผิดชอบในการพิจารณาและตรวจสอบแบบงานก่อสร้างแล้ว</p> <p>2. แนวทางการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านบดบังแสงอาทิตย์ และการเปลี่ยนแปลงทิศทางลม แต่ยังคงเกณฑ์ที่ชัดเจนและอ้างอิงได้ สผ.ควรปรับปรุงแนวทางฯ นี้อย่างเร่งด่วน เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องมีแนวทางในการจัดทำรายงาน EIA ด้านอาคารที่ได้รับการยอมรับต่อไป</p> <p>3. รายงาน EIA โครงการอาคาร โดยเฉพาะในพื้นที่ กทม. ปัจจุบันมีการร้องเรียนจากชุมชนอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะประเด็นความกว้างของถนน ที่ทางผู้ร้องเรียนไม่เชื่อมั่นข้อมูลในเอกสารทางราชการ และมีการวัดขนาดความกว้างของถนนด้วยตนเอง ซึ่งอาจไม่สอดคล้องกับข้อมูลที่ระบุในเอกสารทางราชการ ซึ่งส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของโครงการ และการพิจารณา EIA</p>	<p>ในปีงบประมาณ 2567 สผ. มีแผนการ จะจัดทำแนวทางการพิจารณา EIA โครงการอาคาร รวมถึงจะมีการปรับปรุงแนวทางการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ด้านบดบังแสงอาทิตย์ และการเปลี่ยนแปลงทิศทางลม ให้มีความชัดเจนและเหมาะสมต่อไป</p> <p>ในการพิจารณา EIA ของ คชก. ให้ความสำคัญกับเอกสารข้อมูลทางราชการเพื่อใช้ในการตรวจสอบความถูกต้องตามกฎหมาย โดยให้แสดงเอกสารยืนยันการตรวจสอบจากหน่วยงานราชการต่างๆ ไว้ในเล่มรายงาน เพื่อใช้เป็นเอกสาร อ้างอิงหากมีเรื่องร้องเรียน</p>
<p>โครงการคมนาคม</p>	<p>โครงการคมนาคมทางบก</p> <p>ข้อเสนอแนะต่อการจัดทำแนวทางการจัดทำ EIA โครงการถนนและทางพิเศษ ที่ สผ. จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2567 ดังนี้</p> <p>1. ควรให้ที่ปรึกษาฯ และเจ้าของโครงการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำร่างแนวทางฯ ตั้งแต่เริ่มต้นโครงการ</p>	<p>สผ. จะนำข้อเสนอแนะของที่ปรึกษาฯ ไปประกอบการจัดทำร่างแนวทางการจัดทำ EIA โครงการถนนฯ และจะประสาน งานร่วมกับที่ปรึกษา คชก. และภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการ</p>

สรุปประเด็น สผ. พบ ที่ปรึกษาฯ ในการสัมมนาวิชาการ เมื่อวันที่ 28 - 29 สิงหาคม พ.ศ. 2566

ประเด็น	ความเห็นของที่ปรึกษา	แนวทางการดำเนินงานของ สผ.
	<p>2. ให้ระบุระยะทางต่างๆ ตำแหน่งและการอ้างอิง ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำ EIA โครงการถนน ทางพิเศษ ให้ชัดเจน เช่น โครงการถนนที่มีพื้นที่ชายฝั่งทะเลในระยะ 50 เมตร ห่างจากระดับน้ำทะเลขึ้นสูงสุดตามปกติทางธรรมชาติ (เป็นระดับน้ำขึ้นสูงสุดที่ 50 ปี หรือ 30 ปี) เป็นต้น</p> <p>3. โดยทั่วไปขั้นตอนการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการถนนฯ จะแบ่งออกเป็น 2 ช่วงคือ</p> <ul style="list-style-type: none"> - การศึกษา IEE ซึ่งจะเป็นการคัดกรองปัจจัยที่ไม่มีผลกระทบออก ส่วนปัจจัยที่มีผลกระทบต่ำ จะกำหนดมาตรการที่เหมาะสมต่อไป - การศึกษา EIA เป็นการนำปัจจัยที่มีผลกระทบในระดับปานกลาง - สูง มาศึกษารายละเอียดและกำหนดมาตรการป้องกันฯ <p>ทั้งนี้ ในกรณีปัจจัยที่มีผลกระทบต่ำ จากผลการศึกษาในช่วงที่ผ่านมาหลายๆ โครงการ ใช้มาตรการทั่วไปมากำหนดเป็นมาตรการลดผลกระทบ จึงเสนอให้ในส่วนที่ปัจจัยที่มีผลกระทบต่ำ ให้จัดทำเป็น COP ส่วนรายงาน EIA ควรให้เน้นประเด็นสำคัญที่ส่งผลกระทบในระดับปานกลาง-สูง มาเพื่อกำหนดมาตรการลดผลกระทบสิ่งแวดล้อม</p> <p>4. มาตรการด้านอาชีวอนามัยฯ ให้ระบุเฉพาะประเด็นสำคัญตามความเสี่ยงจากการดำเนินงาน ส่วนมาตรการอื่นๆ ให้เป็นไปตามข้อกำหนดของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากมีข้อกำหนดและหน่วยงานที่รับผิดชอบชัดเจนแล้ว</p> <p>5. พิจารณากำหนดให้มาตรการการจัดการบ้านพักคนงานในช่วงก่อสร้าง (Campsite) เป็นเป็นมาตรการทั่วไป เพื่อให้ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ โดยไม่ต้องระบุตำแหน่งที่เฉพาะเจาะจง เนื่องจากในการดำเนินงานโครงการอาจมีการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งตามความเหมาะสมของบริษัทโครงการและพื้นที่</p> <p>6. การประเมินผลกระทบด้านเสียงและการติดตั้งกำแพงกันเสียง พบว่า ในบางกรณีผู้ได้รับผลกระทบบางส่วนอาจไม่ยินยอมให้</p>	<p>ดำเนินการจัดทำแนวทางฯ ให้มีความชัดเจน และเหมาะสมในทางปฏิบัติต่อไป</p>

สรุปประเด็น สผ. พบ ที่ปรึกษา ในการสัมมนาวิชาการ เมื่อวันที่ 28 - 29 สิงหาคม พ.ศ. 2566

ประเด็น	ความเห็นของที่ปรึกษา	แนวทางการดำเนินงานของ สผ.
	<p>ติดตั้งกำแพงกันเสียง เนื่องจากกีดขวางทางเข้าออกบ้านเรือนหรือร้านค้า ซึ่ง คชก. ได้ให้แนวทางว่า หากชุมชนไม่ยินยอมให้ติดตั้งกำแพงกันเสียง ก็ไม่จำเป็นต้องกำหนดให้มีมาตรการติดตั้งฯ แต่กรณีที่มีปัญหาการร้องเรียนเรื่องเสียงดังจากการก่อสร้าง ทำให้ต้องทำการประเมินผลกระทบ ด้านเสียงเพิ่ม จึงมีข้อเสนอว่า หากผลการประเมินพบว่า มีระดับเสียงดังเกินมาตรฐาน ให้กำหนดมาตรการในการป้องกันและลดผลกระทบที่เหมาะสม รวมถึงการติดตั้งกำแพงกันเสียง โดยอาจกำหนดเพิ่มเติมว่า หากการร้องเรียนในประเด็นเสียงดัง ให้ดำเนินมาตรการป้องกันที่ระบุไว้ใน EIA</p> <p>7. การออกแบบตำแหน่งจุดกลับรถตามหลักวิศวกรรมและความปลอดภัยแต่ในบางกรณีอาจไม่สอดคล้องกับความต้องการชุมชนในพื้นที่</p> <p>8. แผน CSR ที่ระบุไว้ในมาตรการ เมื่อนำมาปฏิบัติจริง พบว่าชุมชนต้องการแผน CSR ด้านอื่นๆ แทน ซึ่งเจ้าของโครงการ จะต้องปรับเปลี่ยนแผน CSR ใหม่</p> <p>9. ให้ระบุคำนิยามให้ชัดเจน ว่า มีกิจกรรมใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้างถนน หรือกิจกรรมประเภทใดที่เข้าข่ายต้องทำ EIA ของโครงการประเภทถนน</p> <p>10. กรมทางหลวงได้จัดทำแบบมาตรการด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2565 ซึ่ง คชก. ควรยอมรับเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดทำ EIA ด้านคมนาคม</p> <p>11. การขออนุญาตเข้าพื้นที่อนุรักษ์ เพื่อศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ EIA ซึ่งจะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดของหน่วยงานอนุญาต ซึ่งที่ผ่านมากำหนดให้ศึกษาในลักษณะของงานศึกษาวิจัย จึงควรมีการหารือร่วมกันระหว่าง สผ. กับหน่วยงานเจ้าของพื้นที่เกี่ยวกับวัตถุประสงค์หลักเกณฑ์ และรายละเอียดของข้อมูลที่จะต้องศึกษาเพื่อประกอบการพิจารณาอนุญาต และการศึกษา EIA</p>	<p>ลสผ. มอบหมายให้กลุ่มงานคมนาคมประสานกับกรมอุทยานฯ /หน่วยงานเจ้าของพื้นที่เพื่อหารือในประเด็นนี้ต่อไป</p>

สรุปประเด็น สผ. พบ ที่ปรึกษา ในการสัมมนาวิชาการ เมื่อวันที่ 28 - 29 สิงหาคม พ.ศ. 2566

ประเด็น	ความเห็นของที่ปรึกษา	แนวทางการดำเนินงานของ สผ.
	<p>คมนาคม ทางนำ</p> <p>1. ปัจจุบันมีโครงการทำเทียบเรือหลายโครงการที่ได้รับอนุญาตให้ดำเนินการแล้ว และต้องจัดทำ EIA ในภายหลัง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นท่าเรือที่มีการดำเนินการมานาน จึงขาดเอกสารที่แสดงความเป็นมาของการอนุญาตโครงการในอดีตมาประกอบการพิจารณา EIA ดังนั้น สผ. ควรพิจารณาความเป็นไปได้ในการใช้เอกสารการอนุญาตปัจจุบันมาประกอบในการจัดทำ EIA เพื่อให้มีการจัดทำ EIA ให้ถูกต้องตามกฎหมาย และมีมาตรการจัดการสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม รวมถึงการเดินหน้าโครงการต่อไปได้</p> <p>2. การศึกษาสภาพแวดล้อมปัจจุบัน ซึ่งมีการคัดกรองปัจจัยสำคัญโดยการใช้ Checklist แต่ในบางกรณียังมีความเห็นว่าการศึกษาไม่ครอบคลุมทุกปัจจัย จึงมีข้อเสนอให้ สผ. ทำความเข้าใจกับ คชก. เพื่อให้เกิดการยอมรับร่วมกันในการใช้ วิธีการคัดกรองปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมในการจัดทำ EIA และอาจนำเสนอไว้ในภาคผนวก เพื่อลดปริมาณเนื้อหาที่จะนำเสนอในบทที่ 3</p> <p>3. มาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม ควรกำหนดให้มีการตรวจวัดในดัชนีที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากโครงการ</p>	<p>สผ. จะหารือร่วมกับ คชก. และหน่วยงาน อนุญาตเพื่อให้ได้ข้อสรุป และแนวทางที่เหมาะสมต่อไป</p> <p>สผ. มีการกำหนดมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดยให้มีการตรวจวัดในดัชนีที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบ ที่อาจเกิดขึ้นจากโครงการเป็นหลัก อย่างไรก็ตาม คชก. สามารถมีดุลพินิจในการให้เพิ่มดัชนีการติดตามตรวจสอบได้ ขึ้นอยู่กับผลกระทบจากโครงการด้วย ทั้งนี้ หากที่ปรึกษา/เจ้าของโครงการ เห็นว่า ดัชนีใดไม่มีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ ขอให้ยืนยัน และชี้แจงกับคชก. ในการประชุมให้ชัดเจน</p>

สรุปประเด็น สผ. พบ ที่ปรึกษา ในการสัมมนาวิชาการ เมื่อวันที่ 28 - 29 สิงหาคม พ.ศ. 2566

ประเด็น	ความเห็นของที่ปรึกษา	แนวทางการดำเนินงานของ สผ.
โครงการเหมืองแร่	<p>1. แผนผังการทำเหมือง โดยปกติได้รับการอนุญาตและตรวจสอบจากหน่วยงานอนุญาต (กพร.) มาแล้ว แต่บางกรณีพบว่าการพิจารณา EIA มีความเห็นขอให้ปรับปรุงข้อมูลใหม่ หรือปรับปรุงแผนผังการทำเหมืองใหม่ ซึ่งทำให้ไม่สอดคล้องกับข้อมูลของหน่วยงานอนุญาต</p> <p>2. โครงการเหมืองที่เปิดดำเนินการแล้ว บางโครงการไม่ได้ดำเนินการตามมาตรการฯ ที่กำหนด เมื่อเข้าสู่กระบวนการพิจารณา EIA</p> <p>ในขั้นตอนการต่ออายุประทานบัตร จึงเป็นประเด็นในการพิจารณาว่า โครงการไม่ปฏิบัติตามมาตรการใน EIA ทั้งนี้ ประเด็นดังกล่าวเป็นประเด็นทางที่ปรึกษาไม่สามารถควบคุมได้</p> <p>3. โครงการเหมืองแร่ได้รับการอนุญาตให้ดำเนินการได้ถึง 30 ปี ซึ่งเป็นระยะเวลาที่ค่อนข้างยาวนาน หากมีการจัดการที่ไม่เหมาะสม อาจส่งผลกระทบต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อมได้ จึงมีข้อเสนอว่า การจัดทำ EIA โครงการเหมืองแร่ควรจะมีการทบทวนทุก 10 ปี หรือ 15 ปี</p>	<p>ปัจจุบันในการพิจารณา EIA โครงการเหมืองแร่ไม่มีประเด็นนี้แล้ว</p> <p>สผ. จะนำประเด็นนี้ไปหารือร่วมกับ กพร.ต่อไป</p>
โครงการแหล่งน้ำ	<p>1. แนวทางการจัดทำ EIA โครงการแหล่งน้ำ กำหนดให้การสำรวจทางนิเวศวิทยาทางน้ำ ต้องมีการจำแนกเพศปลาด้วย ซึ่งจะมีข้อจำกัดในการศึกษา และผู้เชี่ยวชาญการศึกษาดังกล่าว ดังนั้น สผ. ควรประสานกับ คชก. เพื่อให้เกิดความเหมาะสมในการดำเนินการศึกษาในประเด็นดังกล่าว ทั้งนี้ การจำแนกเพศปลาควรดำเนินการเฉพาะปลาขนาดใหญ่ และเป็นปลาชนิดที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจ และมีคุณค่าที่สำคัญในพื้นที่นั้นๆ</p> <p>2. ควรจัดทำแนวทาง IEE โครงการแหล่งน้ำ โดยให้มีแนวทางการศึกษาที่ชัดเจน เช่นเดียวกับแนวทาง EIA โครงการแหล่งน้ำ โดยที่ปรึกษาจะให้ความสนับสนุนข้อมูลทางวิชาการ และดำเนินการร่างแนวทางฯ ร่วมกับ สผ.</p>	<p>สผ. จะหารือร่วมกับ คชก. เพื่อกำหนดแนวทางในการปฏิบัติที่เหมาะสมต่อไป</p> <p>สผ. จะประสานงานกับที่ปรึกษา เพื่อร่วมกันจัดทำร่างแนวทาง IEE โครงการพัฒนาแหล่งน้ำต่อไป</p>

สรุปประเด็น สผ. พบ ที่ปรึกษา ในการสัมมนาวิชาการ เมื่อวันที่ 28 - 29 สิงหาคม พ.ศ. 2566

ประเด็น	ความเห็นของที่ปรึกษา	แนวทางการดำเนินงานของ สผ.
การติดตาม ตรวจสอบ ผลกระทบ สิ่งแวดล้อม (Monitoring)	<p>1. ควรมีการกำหนดคุณสมบัติของผู้ที่จัดทำรายงานการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Monitoring) เพื่อให้รายงานมีคุณภาพ เนื่องจากปัจจุบันคุณภาพในการจัดทำรายงานการติดตามตรวจสอบฯ ที่แตกต่างกันมาก โดยมีข้อเสนอ ว่าเพื่อแก้ไขปัญหาคุณภาพในการจัดทำรายงาน Monitor โดยให้กำหนดว่าผู้ที่จัดทำรายงาน Monitor ต้องเป็นผู้ได้รับใบอนุญาต EIA จาก สผ. หรือได้ขึ้นทะเบียนเป็นผู้ติดตามตรวจสอบฯ กับสภาวิชาชีพฯ เท่านั้น</p> <p>2. รายงาน Monitor อาจจะมีจะมีการเพิ่มเติมแผนป้องกันฯ นอกเหนือจากที่รายงาน EIA ได้กำหนดไว้ เช่น แผนฉุกเฉิน หรือแผนการรับเรื่องร้องเรียน เป็นต้น</p> <p>3. การขออนุญาตเข้าศึกษาวิจัย สำหรับโครงการขนาดใหญ่ หรือโครงการที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่อนุรักษ์ ควรให้มีการระบุว่า การขอเข้าศึกษาวิจัยในช่วงการทำ EIA สามารถใช้ต่อเนื่องมา ถึงการทำรายงาน Monitor ของโครงการนั้นๆ ต่อไปได้ เพื่อลดระยะเวลาในการยื่นขออนุญาตเข้าศึกษาวิจัยในช่วงของการทำรายงาน Monitor</p>	<p>ข้อเสนอของที่ปรึกษาฯ ในปัจจุบัน ยังสามารถไม่ดำเนินการได้ เพราะจะทำให้ผู้ที่สามารถจัดทำรายงาน Monitor มีจำนวนน้อยลงไปจากเดิม ในขณะที่โครงการ EIA ที่ผ่านการพิจารณา มีจำนวนมาก รวมถึงการกำหนดให้มีบทลงโทษ หากไม่ส่งรายงาน Monitor ด้วย</p> <p>การขออนุญาตเข้าศึกษาวิจัยในพื้นที่อนุรักษ์ฯ เป็นการดำเนินการเป็นครั้งคราว และเป็นอำนาจของหน่วยงานเจ้าของพื้นที่มิใช่ สผ.</p>

ภาพบรรยากาศการประชุมเผยแพร่แนวทางการจัดทำและพิจารณารายงาน EIA ประจำปี 2566
เมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2566

ภาพบรรยากาศการเสวนาวิชาการ เพื่อการพัฒนา EIA
เมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2566

สพ. จัดประชุม

เผยแพร่แนวทางการจัดทำและพิจารณารายงาน EIA ประจำปี 2566 และเสวนาวิชาการ เพื่อการพัฒนา EIA

PR NEWS

เมื่อวันที่ 28 - 29 สิงหาคม 2566 ส.ท. โดย กองประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (กปม.) จัดการประชุมเผยแพร่แนวทางการจัดทำและพิจารณารายงาน EIA ประจำปี 2566 และเสวนาวิชาการ เพื่อการพัฒนา EIA ณ โรงแรมเฮลท์แลนด์ รีสอร์ท แอนด์ สปา จังหวัดชลบุรี และผ่านทางระบบออนไลน์ โดยมี ดร. พิรุณ สัยยะสิทธิ์พานิช เลขาธิการ ส.ท. เป็นประธานการประชุม และ นางอินทรา เอี่ยมฉัตร รองเลขาธิการ ส.ท. นาย นายสิทธิชัย ปิติสินชูชัย (ผอ.กปม.) นางเสาวภา พิฎุขิระนันท์ ผอ. กองพัฒนาระบบการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (ผอ.กพส.) นางสาวรุ่งอรุณ ญาติบรรพต (ผช.ค้ำระบบประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม) นางกานดา ปิยะจันทร์ (คชก.) นายบุญญู แสงเพลิง และนางสาวชนิษฐา ทักอิม ผู้แทนผู้รับใบอนุญาตจัดทำรายงาน ร่วมเป็นวิทยากรในการเผยแพร่แนวทางการจัดทำรายงาน EIA โครงการพัฒนาแหล่งน้ำและแนวทางการพิจารณารายงาน EIA สำหรับ คชก. ด้านเศรษฐกิจสังคมพร้อมวิทยากรจาก กปม. และ กพส. โดยมีผู้เข้าร่วมจากทุกภาคส่วน ประมาณ 450 คน

และมีการจัดกิจกรรมเสวนาวิชาการ EIA เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลการดำเนินงานและทิศทางการพัฒนาของระบบการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมระหว่าง ส.ท. และ ผู้รับใบอนุญาตจัดทำรายงาน โดยมีการอภิปราย และแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน ในทุกกระบวนการงาน EIA ด้านกฎหมาย การขึ้นทะเบียนผู้มีสิทธิจัดทำรายงานพิจารณารายงาน EIA การติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาระบบฐานข้อมูล เพื่อให้ระบบ EIA มีประสิทธิภาพ ลดความขัดแย้งจากการพัฒนา รวมถึงเป็นกลไกที่มีประสิทธิภาพในการควบคุมการพัฒนาโครงการต่างๆ ให้ส่งผลกระทบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม ให้น้อยที่สุดและส่งผลให้ระบบ EIA ได้รับความเชื่อถือและเชื่อมั่นจากทุกภาคส่วนมากยิ่งขึ้น

จัดทำและเผยแพร่โดย
กลุ่มงานอำนวยความสะดวกประชาชนสัมพันธ์
สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.)

รายงานสรุปผลการประชุมเผยแพร่แนวทางการจัดทำและพิจารณารายงาน EIA ประจำปี 2566
และเสวนาวิชาการ เพื่อการพัฒนา EIA

ที่ปรึกษา	นายพิรุณ สัยยะสิทธิ์พานิช	เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
	นางอินทิรา เอี่ยมฉัตร	รองเลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
	นายสิทธิชัย ปิตินิชชูชัย	ผู้อำนวยการกองประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม
	นางเสาวภา วิทยีระนันท์	ผู้อำนวยการกองพัฒนาระบบการประเมินผล กระทบสิ่งแวดล้อม
	นางสาวรุ่งอรุณ ญาติบรรทุง	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านระบบประเมินผลกระทบ สิ่งแวดล้อม
คณะผู้ดำเนินการ	นางสาวศิริลักษณ์ จันทร์โพธิ์	
	นายสมชาย จูเปาะ	
	นางสาววจี ขวัญทองอินทร์	
	นางสาวพิชชานันท์ ชำนาญกิจ	
	นางสาวจรียา อมรปิยะกฤษณ์	
	นางสาวปนัดดา ลำเจียก	
	นางสาวติฆัมพร หวังพิทักษ์	
	นายสิทธิกร จันทรถอด	
	เจ้าหน้าที่กองประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม	
	เจ้าหน้าที่กองพัฒนาระบบการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม	

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
กองประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม
กลุ่มงานพัฒนาแนวทางการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม
118/1 อาคารทีปโก้ 2 ถนนพระรามที่ 6
แขวงพญาไท เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร 10400
โทรศัพท์ 0 2265 6618, 0 2265 6500 ต่อ 6854, 6864, 6865
<https://eiathailand.onep.go.th>

